

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Előfizetési árak:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal, —
hová a lap szállani részét tárgyazó külföldieknek, egy száma a hirdetések a minden felhozalások intézendők: a helybeli ref. felkelti lak.

Bérmentesen levelek csak ismerkedők-höz fogadjanak el.
A kéziratok nem adhatók vissza.

Kiadói hivatal.
Minden pénzküldemények egy előfizetés után hivatkoznak el.

Vitéz Mihály postaraktározók
Kemencsére (posta helyben) intézendők.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasznos pelti sor egyezési hirdetésnél 3 kr., többleténél 4 kr.

Tarjelmes hirdetések többletél belkatas, közzététel feltételek alatt esz-kasábról.

Minden egyes beiktatás után klistár-típusok 30 kr.

A nyilatériben minden három hasznos garsond sor díj 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel figyelmeztetjük előfizetőinket ez új évnegyed kezdete, s egyszersmind kérjük az előfizetés megújítására; kérjük különösen a hátrányban levőket, hogy illemtényeiket beküldjen sziveskedjenek.

Az előfizetések postai utalvánnyal könnyen eszközölthetnek, s Kemencsére Vitéz Mihály urhoz (posta helyben) küldendők.

Előfizetési feltételek az eddigiek:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Évnegyedre 1 frt.

Hirdetmények lehető olcsó áron számíttatnak.

Teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

A szerkesztőség.

Te akartad Dandin György.

A győztes fél a legőzöttel szemben rendszeren nagy lelkű szokott lenni, ezt hozza magával az illendőség. — Ezen lovagias illem szabálynak hódolt lapunk, midőn a választások után felede a sebeket, szelid, illedelmes hangon szóltat a választás l, s hallgatóság mintegy békejobbot nyújtottunk ellenfeleinknek, hiszen egy városban kell élnünk, és mivel emberek lehetnek politikai ellenségek, de ellenség nem! Nem így azonban a „Szabolcsi lapok”.

Ó a legőzötés keserű dühében hiéna fogakat vicsořit, s alant firtengvén, végső erőködesében is harapni akar.

A „Sz. L.” ítéleten alul álló hazugsággal, a magát példásan viselő ellenzékre azt meri fogni, hogy győzelme kivételében törvénytelen eszközökhöz folyamodott.

Ilyet csak a makacsul megrőzött konokosság mondhat. — Ama mélyen áldozott „szabadelvű” ur, valóban saját pártjának tartja a tükröt, de a mit az mutat ott, azok körül a legsötétebb vonásokat bölcsen elhallgatja.

De lássuk ferdítéset egyenként.

Ha csak 3 szavazattöbbséggel győztünk, abból a „Sz. L.” azt következteti, hogy a két párt ereje egyenlő, mondja: hogy most 3 éve az ellenzék százakra menő többséggel rendelkezett! Most is százakra menő többséggel rendelkezik az, minek bizonyosságáról ki-

tünőleg szervezett pártjoknak fő kortesei, leginkább megvannak győzödvé, mert a botrány vitt etetéssel, ítatással, hazug rágalmakal sem tudtak összeszedni több szavazatot 366-nál, az ellenzék részére szavazott 369, nem szavazott tehát 237 szavazó a gazda közönségből, önk ezek mindegyikét igyekeztek megfertíteni, de nem lehetett, önk nem tudták behozni, mi közülünk pedig nem ment éretők senki!... Ez a való, ezt ne feledjük ki a számításból.

„Szabadelvű” ur mély keservében a szavazatszedő küldötteset is káromolja, azt mondja, azért vesztettek, mert ellenzék volt az! — Feledik, hogy most három éve jobb oldaliakból alakult bizottság és mégis az ellenzék győzött? — Az erre szórt rágalmaival szemben azonban hivatkozunk egyik bizalmi férfiak dr. Heuman ügyvéd ur igazságseretetére, ki soha sem vádolta az igaztalan eljárásal.

Piszkolódik még azután, két jeles vendégünk Verhovay és Mezei urak ellen is, rájók oly alávaló rágalmakat fog, melyek minden alapot nélkülöznek, erre azonban meg fognak ok maguk felelni. Most állítsunk tényeket a rágalmakkal szemben.

Tény az, hogy a „szabadelvűek” két egész hét alatt nyilvánosan folytatott étetést, ítatást vittek véghez a tanyákon akkor, midőn az ellenzék ezen körülménnyel szemben egyebet nem tett, minthogy a néphöz felvilágosító beszédeket tartott.

Tény az, hogy a főkortesei tetemes pénzüsszegekkel láttattak el, kik tanyáról tanyára járva, tettek ígéreketet, étettek és itattak.

Tény az, hogy a tanyai ág. ev. népiskolák kortestanyákká lőnek átváltoztatva, „ad majorem dei gloriam.”

Tény az, hogy egy királyi hivatalnok a legdühösebb kortessé változott át, a királyi hivatalnokokat szitkokkal, fenyegetésekkel akarta rábírn a szavazásra a belügyminiszteri rendelet ellenére. Melyre való névze, törvényadta jogunkkal hovaalébb élni fogunk, hogy az ilyenek egyszer vegyék el méltó büntetésöket.

Tény az, hogy midőn a „szabadelvűek” szavaztak, minden egyes szavazónak fülebe ordították a Vécsey nevet, s mégis megtörtént, hogy a félre vezetett tömegből kivált itt amott egy szilárd jellem, ki Vidliczkayra szavazott. — Nem igaz tehát, mintha az ellenzékiek utasították volna a választókat.

Tény az, hogy midőn az ellenzékiek szavazata emelkedett, a „szabadelvű” kortesek 10—20—50 forintjával akartak lelkeket vásárolni az ellenzékiek közül, de hiába, ilyen

nem akadt egy sem. — Ezt is befogjuk bizonyítani!

Tény az, hogy egy izraelitát többen megragadták s elve ellenére a szavazási urnához akarták hurcolni, erőnek erejével; a kortesek között volt egy királyi hivatalnok is, ki ellen már több adat van eddig is olyan kezűekben, melyek közül egy is elég lesz arra, hogy a törvény értelmében hivaalót elmozdítottassék.

Tény az, hogy egy becsületes levélkihordót néhány „szabadelvű” kortes erőnek-erejével, éktelen lármá között vonzolt a szavazási urnához, daczára azon nyilvános kijelentésének, hogy szavazni nem akar.

Tény az, hogy ugyan ily eljárás követel el egy királyi alsó rendű hivatalnokkal. Igaz, hogy mind a kettő mellettünk szavazott.

Tény az, hogy pár száz forintnak már nyomán vagyunk, mely kortespénz miatt nem is gondolt egyének fognak köbe botlani.

Tény az, hogy megvetendő rossz akaratú a nép előtt azt beszélték, hogy az ellenzék hozta nyakára a népek a közköltöset, hogy az ellenzék vetette ki a jövedelmiaot, hogy az adófelelmesét az ellenzék eszközölte.

Tény az, hogy követjelöltjüktől elkezdve, minden kortesök azt hirdette, hogy ha az ellenzék nem győz, elviszik Nyiregyházáról a törvényeseket, s a város megbukik.

Tény az, hogy a „szabadelvű” párt több ízben zavart akart előidézni, egy kortesökkel élőkön a városháza udvarára akart törni, s csak katonai erőlyes beavatkozás akadályozta meg az iszonyu veszedéket, melynek szegény bélyege, az „intelligens” szabadelvű párt homlokára leendett süve egy szenvedélye által elragadt ember miatt.

Tény az, hogy a választást megelőzőleg egy helybeli pénzintézetnek egy nagy reményű (?) hivatalnok, a már megszavazott kölesöt nem akarta addig kiszolgáltatni, mig az illető alá nem írja nevét a „szabadelvű” pártnak.

Tény az, hogy több ellenzékii fenyegetve lett bepereltetéssel, hogy ha a „szabadelvű” pártja nem szavaz.

Mindegyik tehát az, melyet a „Sz. L.” szabadelvű aláírója az ellenzékre kén: igen szépen jellemezte ön magát soraiban, de nem az ellenzék, csak hogy még sokat elhallgatott, melyet mi tudunk már, még pedig fehéren feketével igazolni.

Neveltség azonban, szánandóul neveltség azon óriási következetlenség és ellenmondás, mely nevezett két, kék egymásutáni kezdeésében áll!

Azt mondja ugyanis, hogy a választási elnök 6 percczel hamarabb zárta be a választ-

ást, s négy szavazójok künt maradt: és még azt is mondja, hogy a kitűzött zár óra elteltével, egy ellenzékii megszavaztatott.

Ez épen megfordítva áll. Választási elnök a határidőt megtartotta pontosan, s midőn ezt kijelenté, épen akkor szállt le kocsijáról 6 ellenzékii szavazó, de azt a négy szabadelvű nem láttuk sehol.

Ezekből áll a nyilat, a felderített igazság! Nem aknázzuk ki ez alkalommal a tények halmozát egészen, adandó alkalommal, ha még szükségét látjuk, többeket is előadunk.

A melyek a „Sz. L.”-ban vádalként ketnetek az ellenzékire, mindazokat magok követték el. Mindazok rágalmak, általánosságban hangoztatva. Mindazokat be kell bizonyítani.

Hallgatni akartunk mindezen dolgok felől, szemünk előtt tartva mindeket felett városunk jó bekéjét, — azonban ki lettünk hiva a legelősebben. S így szent kötelességünk lett, lerázni magunkról a sarat és piszkot, melyet ellenfeleink szórtak reánk.

A Vidliczkay képviselő urra kent alaplan vádokra, alábbi zikkünkben felelünk.

A mi a választás megsemmisítésének kérését illeti: ezen körülmény nem csúszgat el bennünket még akkor se, ha mit fel nem tehetünk, a választás valóban megsemmisítették is; mert mi uraim nem pénzért, nem az étel és ital pillanatnyi élvezért, hanem az igazságért, a meggyőződés szent utiáért lelkesülünk, az ilyen lelkesedés pedig kitartó szokott lenni!

Valamint most nem voltunk elbizakodva, ugy nem fogának elbizakodottak lenni akkor sem, ha ismét szavazni kellene mennünk. Igaz, hogy kissé jobban és szilárdabban tömörülve, de mindenkor nyugodt lelkiismerettel és fel-emelt fővel mennék e szent politikai jogunkat gyakorolni, melytől még az sem tántortana el bennünket, hogy a szenvedélyek ily szántsándékos felkobácsolása által, egy pár hónapra ismét fel lenne igazgatva e város faiban a testvéri béke és egyetértés.

Ennyi feleletl e tekintetben s ez idő szerint, a „Sz. L.” szabadelvű matadorjának.

Közjogi ellenzékii.

KÖZÜCYEK.

„Az iskolai takarékpénztárakról.”

(Kenessey Kálmán felolvasása a nemzetgazdasági egyesületben.)

(Folytatás.)

Bizonyára szükséges, hogy az legyen legfőbb célunk, ha vegetálni nem, hanem élni

ellenzéknek, egymásnak tökéletes ellentéte. Mezei Ernő maga a megtestesült szerénység és szívósság, párosulva fennen szárnyaló lélekkel s ifjú évei daczára oly mely belátással a politikai viszonyok közé, mely a politikai küzdelmekben megőszült homlokának is érdemére válnék.

Lehetetlen öt első látásra meg nem szeretni, s vele együtt nem érezni!

Verhovay Gyula ellenben maga a megtestesült életvidorág, élénk, izgékony, magyiselete első tekintete mutatja, hogy figyelmelett semmi nem kerül el, akárin örök humor, szemében vidám és szelid mosoly, mely élceinek pajzán élet ellenüszöva Szónoklataiban meglepő érettség, ellenállhatlan varázsi rejtek, mely nem a szónoki fogások csalékony virágai, hanem az igazság meleg átérése és visszatükrözése által hat; s kiemelkedik különösen azon világos érvelés által, mely a magyar szónokok között leginkább Kossuthban culminált. Innen lett elnevezve napjainkban „kis Kossuthnak”.

E két jeles vendégünk megérkezésének híre, villámgyorsasággal járta be városunkat, s már a másik órában mindenki kérdezte, hol lehet meglátni őket?

A fellelkésült polgárság estére fiákyás

menetet rendezett, részben vendégei, részben Vidliczkay József tiszteletére.

Színház végetével beláthatatlan sokaság vonult fiákyák fényénel zenező mellett Baruch Arnold ur házához, hol K. J. üdvözölte a kedves vendégeket, erre Verhovay Gyula felelt, melegen, elragadólag válaszolt, azután a nők nyújtottak át koszorukat s virágoktrétak a lelkeshoftaknak.

Majd megindult a menet beláthatatlan hosszu sorban, eget verő lelkesedés közt. Végig a n-kállítóitázan Vidliczkay ur házához, hol az elnök röviden üdvözölte Vidliczkay Józsefet, mire Vidliczkay megható beszédet tartott. A lelkesült közönség, szünni nem akaró éljenet után Verhovay és Mezei Ernő nevei lelték hangoztatva.

Verhovay Gyula igaz honfui érzelemtől sugalmazott gyönyörü és elragadó beszéde után a menet ismét visszatért.

Ezel véget ért a jul. 7-iki ünnepegy. Jul. 8-án reggel a szabadelvű, kitűnőleg szervezett párt elég jókor kocsiokon jelent meg a városban és sorakozott mintegy 300 ember a nagyvendéglő körül.

Az ellenzék a csizmadiaszin előtt gyűlt össze, száma mintegy 200-at mutatott. Zenező és zászló kíséretében ekkor, több felé emberek küldettek ki fogadni a tanyáról jövőket,

midőn ezek beérkeztek, a párt helyet foglalt a városháza előtt, közelebb vonult a „szabadelvű kormánypárt” is, s a ki így látta a két pártot, előre is bevallotta, hogy erős lesz a küzdelem.

Az ellenzék között megjelent pesti vendégek közkerésre remek szónoklatokat tartottak, ugyancsak tónyvelen igen találólag beszélt Zomborsky Mihály földész.

A választási elnök kijelentvén, hogy két egyen van ajánlvá képviselőségére, a törvény utasítása szerint sorsot húzott, s a Vécseyre szavazók rendeltettek be sorsházás szerint először szavazásra.

A kormánypártiak 8 órától fél egyre szavaztak le 327-en, erre az ellenzék hivatott szavazni.

Sajátságos, hogy bár a párt nagy részben ebédelni szétoszolva, igen csekély számot mutatott; mégis oly lelkesedéssel ment szavazni, mintha biztos tudatával bírt volna a győzelemnek.

S épen ez volt a feltűnő különbség! Amott a kormánypártban oly nyomtaszó hangulat uralkodott, daczára a szesz erejének és a tántorító részségének, melybe ugyancsak belefolyt lelkiismeretét egy két lelket eladott nyomorult.

Pontban 1 órakor kezdte meg az 1-50

TARCZA.

A nyiregyházi követválasztásról.

Megértük, hogy visszatérünk a városunk polgáraitra oly dicső fényt vető jul. 8-ik napjának, mint követválasztási napnak leírására. Ezennel megteszszük azt!

Méltó e nap, hogy megörökíttessék szerény lapunk hasábján.

A nagy nap már előzőleg oly sok, velünk rokonszenvező egyént gyűjtött körünkbe. Választás előtt pár nappal megérkezett hozzánk a kedves és szerény Mezei Ernő Pestről, csaknem incognitó. Választás előtti nap pedig előleges értesítés után Verhovay Gyula, mindkettő az „Egyetértés és Magyar ügy” elnörsédei munkatársai.

Válóságos ünneppé tette napjainkat e két bálványozott férfit. Verhovay Gyulának fogadtatására 10 fogat ment ki az indóházhoz zászlókkal ékesítve, s fértas lelkesedéssel lett beállítva Baruch Arnold polgármesterünk házához, ki szíves volt kényelmes lakába vendégekül fogadni tisztelt vendégeinket.

E két szeretetre méltó ifjú harcsoza az

akarunk, hogy: a szorgalom mellett szoktas-
suk, neveljük a növekedéket a takarékos-
ságra is; hogy midőn az iskolából leszáll-
sá, akkor már verőkben legyen az ére-
ny gyakorlása utáni vagy, hajlandóság s hogy
midőn a szülei, tanítói fejelem elmarad s a
magok kezére dolgoznak, tudjanak takarékosan,
munkásan, józanul, mértékletesen élni a magok
embérségéből is. Mert mint Gibbon mondja:
„minden egyének két nevelése van; egyik,
melyet másoktól nyer, s egy fontosabb, melyet
magam ad magának.” Valóban szükség a gyar-
korlati életszabályokat adó Dr. Mathews-nek
szavait a tanításnál is meghallgatni, midőn
mondja: „A nevelés nagy művészete abban
áll, hogy másokat megtanítson magukat taní-
tani.”

Áttér ezek után felolvasó az iskolai ta-
karékpénztár felállításának eszközésére, ki-
viteltére. Itt első sorban a lelkészekhez fordul
s azt mondja: ha a mélyen tisztelt minden
rendű pap, nemesak, a túlvilágnak, de a földi
életnek is ohajt növelni: nincs-e ok rá,
hogy tanításai keretében felvegye a takarékos-
ság erényét is? Ennyiben azonban a magyar
papság is megteszi kötelességét, csak úgy,
mint akár az angol: de ezt elismerjük, hogy
nem elegendő. Hatnia kell a szöszéken kívül,
a társadalmi életben is; s azon lenne, hogy
minden üdös intézmény, közegében létesíteni
egész erények, tehetségek s ezek szöszé-
nek hatalmával törekedjék. De mily nehéz do-
log ez hazánkban még ma, a hol csak tisztán —
pusztán a gyermekek iskolabájtásának sür-
getése miatt is, ellenségei támadnak! Ez
ugyan nem szabály; mert vannak községek, s
a legrosszabb községekben is értelmességök
által kiváló szülők, kik szinte váltóvevő sür-
gősen a papot az iskolát; de minden községben
vannak, kik épen e miatt ellenségeivé lesznek
a lelkészek. Ez azonban nem kiváló ajtó akar
lenni, jól érts meg t. olvasó; hanem alkalom
arra, hogy a on ohajt fejezzem ki, miszerint,
mint az iskolánál, így a penny-bankok fel-
állításának sürgetésénél is a világi elem nyújtja
kétségbeesést felénk a kezét, ha sikert akarunk
kiszékelni. Ez ez, ha csakugyan akarunk a földi
életnek is nevelni: ohajtanunk kell. Hiszen
hagyományos dolog, hogy főleg a prot. papság
mindig kitűnik a polgárok között hazaszeretete
által; szívesen kell ezt nyilvánítani rórn. és
előb. cat. nál is a közpapságról, főleg a kö-
zelebbi időkben hazánkban. Nosza! most mu-
tassuk meg mint tudunk, mint érünk a takaré-
kosság erényének az iskolákban való eljá-
tására, azaz: az iskolai takarékpénztárak
felállítása által!

A következőkben szerzőnk a bankok fel-
állításának akadályait veszi sorra; milyenek
a közöny, ellenszenv, bizalmatlanság stb. Ezek-
nek szavai, irányja, ösmeríték, nem akarom azo-
kat idézni. Csak annyit, hogy a felolvasó min-
denikre megjelölje — a maga szempontjából.

Részletezi aztán III. részében felolva-
sásának a felállítás mikéntjét. A kényszerít
elkerülendően tartja. E helyett ajánlja, hogy
a tanító adja elő a pénztárak czélját. A betét-
előmozdítás, a kivétel lehetőségét s értesse
meg, hogy ha a nyálánkságok, játékszerek
megszerezéséről elvonják a növekedők kraj-
czárját, mily összeg nő ki azokból, mire az
iskolát elhagyják; vesznek magoknak ruhát
stb. Ajánlja a példákat, melyek vonzanak. A
betétek hetenként egyszer eszközöltessenek, az
iskolai órárn, nem szünetlően. A pénzt, ha hely-
ben van takarékpénztár vagy nyemnek, abban
ajánlja elhelyezni. Minden gyermeknek kis
könyve legyen. A hol nincs helyben pénzinté-
zet: kezelje a lelkész vagy tanító, kamatozta-
zás nélkül. A számadást a tanító 2—3 nagyobb
gyermekkel vezeti s vezetteti.

A kis könyv arra szolgál, hogy abból
a) a betévé, mint szintén szülei vagy
gyámja, vagy jölteveje teljes megnyugvást
nyer a betéti összegekre nézve;

b) a gyermek hozzá szokik a betét-
könyv megörzéséhez, s általában ahhoz, hogy
betétkönyve van, és az iskolát elhagyja, e
megtekintés, szükségéi közé fog tartozni, s a
takarékpénztár és a segélyegyesületekbe fog
berakni.

Végül az egyes iskolai betétekről, éven-

ként, a közök, min. az egész országhól bejövő
adatok alapján egyetemes kimutatást adna. —
E bankok eszméjének fejlesztése s népsze-
rűvé tételére nézve, egyetlek, társulatosk al-
lakítását ajánlja, szinte Anglia példáját után
olvasónak. A penny-bankok terjesztése végett
alakult társulat éln Angliában jelenleg North-
umberland hercege által.

E társulat feladata a bankok hasznossá-
gát ismertetni, s azok felállítására a külön-
böző pontokon közreműködni. E czéllal a társu-
lat vándorelőadókat tart, kik folyton társu-
latok, előadásokat tartanak, szervezik a penny-
bankokat, s osztják a társulat által ez érdem-
ben kiadott apró könyveket.”

„Hason működésre, mond K. K. nálunk
is szükség lenne.” a társulatnak pedig feladata,
szerinte, míg a kormány tehetne valmit.

a) felvilágosító munkássággal hatni
az eszme megkedveltetésére s terjesztésére;

b) esetleg szegényesebb körülményű
iskolákat betétkönyvcskével s ügyvezetési
könyvekkel látni el;

c) évenként bizonyos összegeket oszt-
ni szét kitűnő magaviseletű és előmeneteli
gyermeknek jutalom, és serkentésképen,
szerény összegekről kiállított betéti könyvcs-
kében, vagy ha ezt a társulat nem tehetné,
hason eljárásra serkenteni a községek vagyos-
nabbjait;

d) az ügy állásáról évenként adatokat
szerezze s azokat tájékoztulással közölje;

e) kisebb körű megyei, járási, vagy
községi hasonfeladatok társulatosk szervezésére,
egész erővel működnek.

ly iskolai takarékpénztárak vannak már
Sopronban, Szabadkán, Pécsen.

Jegyezzük meg még a lényegére e do-
lognak, hogy — mint szerző mondja, — nem
az a fő, mennyi tételik félre évenként,
hanem az, hogy meg t a k a r i t á s történik
s hogy h á n y a n vesznek részt, a takarítás-
ban. Azután kimutatja, hogy Belgiumban mi-
ben áll e pénztárak ügye. Idézi az osztályok
szerint a takarító gyermekek számát, s ilyen
intésvényt tesz lelkészt szavakban: „ha
népéletünk emelését, a közérkölség
fokozását ohajtnak;

ha hisszük azt, hogy a takarékság
erénye az államok létezésének sine qua non-
ját képezi;

ha hisszük, hogy pénzügyileg rendezett
államot csak oly polgárok összesége terem-
het, kik magán egyéni és családi körökben
szüntelen rendezettek, jólétnek örve-
ndők, kik emedőgya állam iránti kötelemének is megfe-
lelni képesek; mindannyiunknak váltóvevő ér-
vel kell közreműködni, hogy a takarékság
erényét a legszélesebb körben ismertessük,
terjesztjük, stb. E szavak birtak engem is e
felolvasásnak ismertetésére. (Az egész megje-
lent a „Hon” f. évi 124, 126, 127. reggeli
számaiban.)

Zárjuk az ismertetést Müller Miksától
idézett szavaival a felolvasónak: „Nemtor-
zás a szorgalom és takarékság, a becsüle-
tség s az életmódban egyszerűség, előretör-
vés és mértékletesség által lett nagyvá.”
— Te pedig szíves olvasom, ha a takaréks-
ságot oly fontosnak tartod, mint sok nagy böl-
cses s nemzetgazda és cselekvő magam is
„hasznáid fél erélyedet a legmagasabb czél
(az a takarékság) előlérsé; figyelj, légy
türelmes; dolgozzál keményen; less az alkalmak-
ra; légy szigorúan becsületes; remélj a
legjobbat; s ha nem sikerül érdemed végéig
czélját; mi lehető erőlködésed dacára is, azon
öntudattal fogsz meghalni, hogy legjobb
tehetséged szerint cselekedt.” Dr. Mathews V.

Görömbi Péter.

Törökországi levelek.

IV.

A keresztények egyik híves apostola Péter,
az emberről beszélvén, gyomornak nevezí, mi-
dön így szól: „a krétaiak rést hasak.”

Abban az időben a krétai vásárokon igen
jó bős pecsenyét, debreczeni cipőt s bort
árultak, a magyar ember pedig élmegy a vá-
sárokra, ha semmi dolga nincs is, csak hogy bõ-

síteni, határozottan védte az igazságot. Persze,
hogy a család hívőre kerültek.

Most kezdődött meg csak a hadi el-
hadd!...

Hat óra után mindkét párt roppant erélyt
fejtett ki! A kormányárt részről kocsik
nyargaltak be a város utcáit. Ossze szedték
a betegeket, békák és nyomorúkat; de az
ellenzékiek is házról-házra futkottak, a hol
még egy szavazó embert sejtettek, így történt,
hogy végre a kormányártnak már egyetlen
embere sem volt, azonban előnyben volt
egyével.

Csak néhány perc hiányzott már a hat
órától, ekkor öt-hat kortes a kormányárt ré-
széről roppant zaj között vonzolta be Mészá-
ros levélhordót szavazni.

Megható volt nézni ezen 48—49-iki hon-
véd komoly, határozott arcát, midőn a szá-
vazó költősséggel előtt a kortesek „Ejlen Vé-
szék” eketlen kiáltásával között megjelenve,
bátran kiáltá el: „Ejlen a f ü g g e t l e n p á r t !
Ejlen Vidliczkay!”... Enél nagyobb
lelézés alig lehet gondolni is! Hogy fenyeg-
gették, hogy karomolták és derék fért azért,
mert meggyőződését merre követni, a szív
melyen elszorult a corruptio ily szembeszökő
nyilvánulása felett.

Két perc hiányzott már csak a zárór-

ros peesenyével jól lakják, tehát nem tudhatni,
ha vajjon a fentidézett mondas a krétaiaknak
vagy magyaroknak mondatik-e?

Az embri indulatok, érzések helye, szinte
a gyomor. Itt felszöknek a harag, veszekedési
inger, a melegedés s elégedettség. Az
éhes ember kedvetlen, haragos, veszekedő, az
éhség pedig sokféle p. o. van kenyérsé-
g, hivatalvágyi éhség stb. A jóllakott ember rózsá-
szinben áll eget, földet, pénz-, nevelés-, ipar-
és kereskedelmügyeket. A gyomorban vannak
az irigység, gyűlölet, kevelység s felvalkó-
lás indulatai. Ezen ok miatt irigly az, kinek
kisebb darab kenyere van, azt, ki nagyobb
darab kenyérről bír; s nőzi le, ki nagyobb
darab kenyérről bír; azt, kinek kisebb vagy
semmi kenyere nincs. Egyik gyomor félti a
másiktól a kenyeret, s lesznek halálos ellen-
ségek. A szerelem féske szinte a gyomor;
nem csak azért, a mit a régi monda állít, hogy
hor és kenyér hiányozván, nincs szerelem, ha-
nem az öreg urak példája szerint is. Mikor
már minden érnőből és bünből kiözvedtek,
akkor is megmaradt a gyomorban egy bizony-
talan jószág indulat a 10-ik parancsolat ellen-
tán „ne kívánjál” pedig már a virilisság kiháló
félen, haszaltan igyekezvén azt Handler Mór
előre költöni. A jó szándokok, kegyes feltéte-
lek helye szinte a gyomor.

Szerzetési baja az a magyar gyomornak,
hogy erősen emész. Saturnus megemészette
a maga fiait is. Ily erős gyomra nincs a ma-
gyarok, mert ez fiaitól csak az örökséget
emészti meg, de azért ez is erős, elég erős
arra, hogy minden jó szándokok, kegyes felté-
teleket, melyeknek féske a gyomor, még to-
bajkorukban megemészten, mielőtt azok bur-
kaikból, mint a „tett”, a „cselekedet” a „mu-
kásság” élő, eleven, mozgó lényei, napfényre
jöhetsének.

Helytelen azon állítás, hogy a pokol fe-
részben jó szándokokkal van tele. Egy nem-
zeten sincs a világon annyit felvelűs, annyi s
oly sokat igérő szent lelkészed, nagy tüzel
mindenbe kapás, semmit nem végzés, mint a
magyarban. De hát mit érnek az egetérő lel-
kesedések? A gyomorban felszökvelén, attól
megemészettek. Ezen nagy ehetőség miatt,
a gyomor pokolnak is nevezetik. Innen ma-
gyarázható ki, hogy a nagy zajjal, garral meg-
indított gazdasági egyesületek, népevelési, or-
vosi, papí, tanítói, ügyvédi és iparos-egyletek
tojásai, elő eleven lényt elő nem állhatnak,
egy ideig tengődnek, s rövid idő alatt észre-
vélenül megemészülnek.

Csak oly egyesületek állanak fenn, mely-
ek a gyomorra is illett tekintettel vannak,
melyekben a szellemi évezetek legfőbb s leg-
fontosabb részét a közlekedők képezik. A pol-
gári s politikai élet-évek, szintén a gyomor
által találunk megoldást.

Az emberben egy testrészt sincs, melyben
az alkotmányos érzet képviselése lenne, csak a
gyomor. A politikai élet központja ez, a poli-
tikai élet tengelye, mely körül a politikai él-
vez s meggyőződésök forognak.

Az alkotmányos érzet a népképviselést
alapszik. A nép képviselése a gyomort képviseli,
nemibenben a népszavazatot uralja, s írta
nyozza.

A nép választja a törvényhozókat, a népet
a választásnál a gyomor vezeti.

A törvényhozásra három faktor vagy té-
nyező kívánatik: a kortes, a szavazó, a képvé-
selejtől. A kortes kettős gyomru, kettős
nyelvű, kettős torlu polp. Ez a népszavazat
goc pontja az alkotmányosság Liebig-féle lus
kivonata, a 19-ik század törvény szelleme. Az
„Ejlen” alkotmányos concertben ő az élő élők
visító hangjával uralkodik minden hangok fe-
lett. Meg „Ejlen” kiált minden szót, minden
hangot, melyet jöletti kiad, legyen az okos
vagy bolond beszéd. Ejen kiáltása oly hangos
és visító, hogy ha mellette állsz, midőn kiált,
ludbort kapsz, s azt hiszed, hogy börtört és-
sóságját.

A két nyelv azért szükséges a kortesnek,
hogy egyik nyelvvel a maga jöletjét dicse-
gje s magasztalja, a másikkal pedig az ellenjelöl-
t a mennyire lehet, becsületesül kiforgassa.

Az alkotmányos élet egy küzdőrt, hol a
győzelemhez vezető legbiztosabb haditaktika

az, hogy az ellenfélnek nem elvei támadandók
meg, ellenlévekkel, mert úgy könnyen tért
vesztetheti; hanem a személyjelből kivet-
kezetés s gyanusításokkal a mennyire lehet
befektetendő. A górosabbak az érvek legbiz-
tosabban több bombái.

A kettős torok azért szükséges, hogy két
ember helyett ihasson. A jó torok respectus ad,
tisztelőket, barátok szerez, ellenséget porba
sujt, dicsőfnyvel övez, gradus ad majorem.

A kortes egyik kezében ölmos botot, a
másikkal alkotmányos gyűlűshust, bort, páln-
kát tart, mint a meggyőződés segédeszközeit,
melyekben felkísnek az alkotmányos gyomor
közébe fogható érvei.

Az alkotmányosság helye tehát elvítvá-
hatatlan a gyomor; ha annak féske az a-
gyban lenne, miként volna lehetséges az gyűlűshus-
sal, borral oda hajlítani kapacitáit, hova a kortes
akarja? Hát hatat az a gyűlűshus szaga az
agya? Nem. Mind a szag-t az orr, mind a
gyűlűshust a száj a gyomorba vezetí s nem az
agya, s vita felt áll a gyomor tulajdonjoga,
az alkotmányosságához. A gyomor tud, a gyomor
képes itélni a képviselőjelöltek képessége
felett; nincs ahoz sem joga, sem képessége,
sem az agyunk, sem más testrészeknek.

A kortesnek különböző kijelentési foko-
zatú vannak a szavazokra. Első fok a maga
jelöltségnek égg emelés, s az ellenjelölt beto-
tovozása. Második fok a gyűlűshus, bor, páln-
ka érvelése. Harmadik fok a tangens, az ölmos bot.

Mint mondatik, a kortesek faja kivészdő
fében van. Ellene, mint az emberhussal keres-
kedők faja ellen, az újabb időben státiumot
hírdettek. A hol megfoghatják, börtök kitö-
nik s a muzumba teszik. Ugyanazért híhető,
hogy emberhús vásárlási, adás s vevési mes-
tersegüket, csak mint dugarusok fogják foly-
tatni, mely körülmény meg emeli fogja mes-
tersegük jövedelmét, levén a dugáru mind-
drágább, mint a szabad kereskedelmi czikk.

A mult időben a választás ideje előtt
hetekkel, söt hónapokkal, az éjen kiabálás éj-
len s nappal betöltötte a levegőt. A gyomor-
ból, az alkotmányos szent lelkészed tüzipjár-
na égo, szivárványzínű arcokra kiült a je-
lenni melegezés, s a jóvá dicsény ragyo-
gása, mint korcsma czezerén a mézszel mázolt
ívegekben a veres fészekből mázolt bor, sok
váltókerületben annyira fokozódott az al-
kotmányos érzet tüze, hogy a lángba borított
minden józan higgadtágot, patakban folyt a
vér, több ember élet esett áldozatul, a
szenevdelégy fokozódott alkotmányos érze-
teknek.

Dharázds.

(Folytatjuk.)

Nyiregyháza, jul. 12. 1875.

Nem állhatjuk meg, hogy tollat ne emel-
jünk ez uttal is, mint máskor is tenni szoktuk,
az igazság érdekében.

A „S. L.” már hetek óta szőria minden
alapot nélkülöző vádjait, országos képviselők
Vidliczkay József ellen, kinek jeles tehetség-
ről, rendihetlen hazasárgáról és arról, hogy
városunk ügyeit, mint emek egyik legihibebb
polgárárt közöl egy, szívén viseli, — minden
elfulgatlan lelkiismerete szerint meg van győ-
ződve pártkülönbség nélkül.

Több ízben találkozunk már az efféle
veszedelmes igaztások és rágalmak ellen: —
szükségessé tette azonban épen a „S. L.”-ban
megjelent újabb rágalom, hogy az általánosság-
ban hangoztatott rágalmak elemiben megdönt-
hetetlen tényekre hivatkozunk.

Vidliczkay József, minden időben, mióta
a kölcsön szözbévetettet, bár ezzel meg se
volt bizva, mindent elkövetett annak elony-
s kieszközölésé czéljából, mi igazol az általunk
szemmel látott több rendbeli levél, melyet te-
kintélyes és illetékes helyekről kapott Vidlicz-
kay József ur, a kölcsön tárgyában.

E levelek egyeznek azt igazolják, hogy a
város kölcsön pap, csak kellő biztosíték mu-
tathatik ki. Különösen a legutóbbi, az osztrák
földhatélmintézettől kapott levele nyíltan igaz-
olja, hogy a városnak sietni kell a telek-

küldte a képviselő urt, hogy mandatumát
átvegye.

A képviselő ur megjelenvén, a városháza
erkélyére lépett, honnan a párt lelkesült
énekei között, választóhoz remek beszédet
tartott.

Talán mondanunk sem kell, hogy a nagy
arószítással kivított győzelmet lakoma
követte.

A választók egy része Vidliczkay ur
hízálnal, más része a csizmadiasziben mula-
tott, a legszebb rendben, nem bántva és nem
sérve másokat.

A 8-iki ünnepélyes örömeik még 9-ikén
sem volt vége, az ellenzék polgárok a Sós-
tóra mentek delátán, s 10 óráig ott kitűnő
örömmel mulattak

Pesti vendégeink, kik a nagy nap kü-
deimeiben és örömeiben mint egy lelkinők
forrtak, f. hó 11-ikén vettek búcsut tőlünk,
hagyván magok után kedves emléket, s elvén-
ve magokkal áldás kívánságunkat, rokon-
szenvünket s öszinte szeretetünket.

Ejlenek sokáig! s legyenek a nemzet-
nek és hazának továbbra is ragyogó fény-
csillagai!

K a l l ó s.

könyvi kiigazítással, és mégis akad ember, ki ezt ellenzi, s az által a várost végszélybe és szándékosan dönteni, ki előjében példáját követve, az efféle ellenkérdésekkel politikai pártoket csúsz, nem törődve semmit a város érdekeivel! Ez embernek nevét az alkalommal nem adjuk meg át a nyilvánosság, de annak idejében adjuk azt, hogy tudja meg mindenki, ki felkabarozott pártszendevélytől a gadtatva. — a várost végszélybe akarja dönteni.

Ismerjék meg polgártársak embereiket!

Szálljon a felelősség óriási terhe azokra, kik a város jóllétét feloldozták a korteságoknál. Mi, kik a város hasznát ghatjuk, mosunk kezünket, s elharitunk magunkról minden felelősséget!

Beszélt és tiszta jellem dolga-e ez? — Itéje meg ki-kis tiszta meggyőződés szerint!

Beszélt és tiszta jellem dolga-e az, midőn valakitől legóba kapott általános vádakkal nem szünek meg rágalmazni, szemben a nyílt, tiszta eljárással és erőlyes tevékenységgel?

Vigyázzunk polgártársak, és minden érökkel támogassuk azon önzetlen embereket, kik a város- és népvárt lelkeink veszik; — mert különben veszély örvénybe hullunk!

A kölesönny mir réz sikerrel be lenne fejezve, ha némelyek népszerűség hajhászt és pártérökkel, akadályokat nem gördítettek volna annak útjában.

Most csak ennyit. Istent velek.

Több polgar.

Színházi szemle.

A követváltási izgalmas napok alatt majdnem egészen elfelejtékünk Thaha templomáról; pedig hát ez idő alatt ott is történtek ám feljegyzésre méltó dolgok! Minthogy sokakban elmaradtunk, a mult heti szini eseményeket csak főg vonásokban említhük fel, hogy rendes sordára jöhessünk a dolgoknak.

Szombaton, júl. 3-ikán adott a „Három csürü kacsá” Moineautól. E hóhórák vég operette eleitől vég derült hangulatban tartotta a közönséget. Az előadásban különösen kiemelkedtek: Vezény, Tóthfalusi, Szombathy, Ersei és Fehérvári. Ez utóbbi különösen saját szerepökben, azon szerepökben mozgott, melyben már réz kedvenczévé vált a nyiregházi népművelő közönségnek. — Közönség meglehetősen számmal.

Vasárnap, júl. 4. „Két pisztoly”, Szilágyi. — Az előadás eléggé kielegített. Közönség, dacára, hogy vasárnap volt, csekély részben volt jelen.

Szerdán, júl. 7-ikén Sz. Hunyadi Margit jutalmára adott: „A krakkói barátok”, Rákosi Jenőtől. — A darab elég szépen fejlődik, fejlik és bonyolul, azonban a végso felvonás kevésbé kielegített. — Sajnáljuk, hogy a kedves és tehetséges művésznő jutalmazása épen szerdára esett, a midőn a követváltási izgalmas napok és épen azon este rendezett fáklyás menet miatt, a közönség nagy része távol maradt a színházról. — Eltűdve a darabban Deus ex machina-féle jeleneteit, az előadás eléggé emelkedett volt a szerepek buzdítókösdása által. Különösen a jutalmazott, szerepét teljesen átérezve játszott. Horváth Aranka is tudta szerepét, s játéka nem volt némi melegség és bensőség nélküli. Miklós ete, jól alakított. Sajnáljuk, hogy a feutérinét kedveztelen körülmények miatt, a közönség nem volt oly számban képviselve, mint ezt a valóban tehetséges és igyekvő jutalmazott méltán igényelhetne volna a közönségtől.

Csütörtökön (a követváltás napján) másodszor került színre a „Három csürü kacsá”, botránkörtözötlog csekély számban közönség előtt. Különben az előadás e napról valóban elmaradt volt; mivel előre lehetett tudni, hogy közönség nem leend.

Szombaton, júl. 10-ikén Vezény Ódon jutalmára „Leső Napoleon”, jellemrajz adott. Az egész darab kevésbé kielegített, a száraz történelemből jobban meg lehet ismernünk ama kort s a nagy Napoleont jellemét, mint e daraból. A darabnak a látványosság kölcsönözhetne némi érdekeltiséget, azonban különösen a vidéki népművelő körökben szervezte mi-att, vidéken kevés szerencsével s még kevesebb hívalással jár annak előadása. A jutalmazandó (Vezény), mind a melletti jól jellemképzett kár, hogy a közönség ismét csekély számmal volt jelen.

Vasárnap, 11-ikén „A dajka”, egy felvonásos operette és a „szerelem és örökség” kerültek színre. Mindkét darabban sokat nevetett a közönség, első; az operette tele van ugyan frivólissákkal, de a közönség nagy részének leginkább az ilyenek tetszenek ez idő szerint. A vígjáték előadásában különösen kiemelkedtek Hunyadi Margit, Rónásczki és Dalnoki. Rónásczki még oly híven algha játszott, mint ez este. Atalában az egész előadás sikerültnek mondható.

UDONSÁGOK.

(J) Kérjük az előzetések beküldését, a hirdetési s egyéb határvonal megfizetését. A kiadóhivatal.

x. Városunkban ugy, mint megyénkben megejtették a képviselőválasztások. Kis-Várdában egyhangyul megválasztott Pilsly László kormányárti; a kálót kerületben

Szoboszlav József kormányárti; a nyirbátori kerületben Mandel Pál kormányárti; a tiszaloki választókerületben Szomjas József kormányárti; Nyiregházi Vidkegy József k. j. ellenzéki, Nyir-Bogdányban Vidovich Ferenc k. j. ellenzéki, a nádudvári kerületben Zsembery István ellenzéki képviselő választottak meg.

(D) A „Szabolcsi Lapok” igen rövid emlékező telettséggel bír. Ugyanazt követeli ma, mi ellen tegnap hatalmasan kielt. Nem réz keményen megátadja a polgármestert, hogy minék fenyegedjék, hogy az utczának előforduló botrányok miatt a polgármester ellen vizsgálótat kér. Az urak — úgy látszik, — hogy nem adnak semmit a következésre, s még azt is várnák, hogy a polgármester baktér szerepet játszeék. Vettekék le mar utána a pártgyűleletet s legyenek igazságosak.

(E) (Beküldetett.) A „Szabolcsi Lapok” 28-ik számanak udonsági rovatában megbotránkozásal olvastuk, mikép az ellenzéki pártira az fogatit, mintha lekésült örömeben valamelyik tagja bizonyos kormányártinak alakított beverte volna. — Ily nyomorult vádat könnyű kikökolni, de minden elfogulatlan előtt csak akkor lesz igaz, ha be is bizonyították az. Mi ellenkezőleg úgy hallottuk, mégpedig megbízható kuttatórásból, hogy épen saját, borért és pálmákért vásárolt pártjok emberei vitték ez alávaló tettet véghez, azért, hogy a bukás után megszirygyletek az ellenzékiek örömet, s bosszút ily módon állítottak azon pártvezéreken, kik minden biztatású daczára sem voltak képesek öket győzelemhez vezetelni.

Több ellenzéki párt.

* A Palánczi-Csapo Ida jeles nővérel intézetében júl. 2-ikán tartattak meg az évi beszáró közviszogatást; akár a jeles — sőt nagy részben kitűnő tanerököt, akár a tanítványok minden reménytel felállalaló szabatos feleletét, az egyes tantárgyakban tanúsított meglepő teljesítményeket tekintvük: egyaránt nyugodt lelkiszerellett mondatjuk el, hogy ezen tanítványt nemcsak a kor színvonalán áll, hanem e felett minden gyermekei neveltségéért munkáló születek, teljes pártolásra érdemes. Folyó hó 12-ikén póttan folyam nyitottat ugyanezen tanítványt minden havonként 3 forintjával, mely részben az ismétlésére, különösen pedig a kézimunkákra és a nyelvgyakorlásokra szorítók. E nevelő intézet sokkal szégyen multtal bír, sem hogy mi idészertünkre szorulta; azonban csak az igazságosok hódolunk, midőn e nevelő intézetet a közönség figyelmébe ajánljuk.

(G) Nyilvános nyugta. A budapesti vírharkároslatk jávára lapunk szerkesztője már nyilvánosan nyugtázta adott 3 forintot, ehez járul közelebb a Palánczi-Csapo Ida által a nevelő intézetében gyakorlatban levő filzreglyetből kiutalványozott 10 forint; úgy szint a nővérel intézet tulajdonosa által adományozott 2 forint, összesen 15 forint. Kérjük a további adakozást a remes cért érdekében. A adományozások nyilvánosan nyugtáztunk, s illeto helyre fognak szolgáltatni.

x. Uyancsak a Palánczi-Csapo Ida nővéreljében létező filzreglyetből 5 forint átadott a helybeli árnház jávára, 5 ft a Kovács Mihályné, mint elnöké kezéhez: 5 ft pedig az izraelita nő-egylet jávára dr. Flegmann Miksánéknak.

(H) A pusztító jegyhíra az ország több pontjain ismét, ugy a veteményekben, mint a szököiben tetemes károkat okozott. Budapestben másodszor is pusztított e rém, mely első megjelenése alkalmával borzasztó nyomatok és nagyobb kárt hagyott maga után, mint egy ellenséges hadsereg.

(I) A nyiregházi követváltási alkalmából újabb és újabb adatok merínek fel, melyek a „szabadélvnek” nevezett kormányárti erököségeire igen sajátosság világot derítenek. Az adhatalmás, mely fylvást szaporod, egy röpirathoz fog közzé tetetni rövid idők, midőn adat bizonyítványokkal igazolja; mitután a törvénybe ütözö visszaadások, a törvény által orvoslottakak volna. Szükségét látjuk ennek fókópen azon jogtalan és igazságtalan megátadással szemben, mely a „Szabolcsi Lapok” legközelebbi számban látott napvilágot, s melyet a jó bekkesség kedveért ehallgattunk volna, hogyha oly kemény hangon nem lettünk volna kihíva ömgazolásunkra.

(J) Illusztratio törvénykezésünk példás gyorsaságához. Saját szemünkkel győződünk meg, hogy egy szaboleszmei törvénycszki végzés, mely f. évi január vége felé hozottat, az illetöknek csak július elején s így hatofél hónap múlva kézbesítetteit. Eddig a csigát tartottuk a gyors haladás ellentétének, ha anny kiabárdantunk ezen illusztráció. Hanem amir szeretünk tudni, ha minden ügydarab ily dícséretes gyorsasággal szokott-e az érdekelteknek kézbesítenni?

(K) Csak nezik, csak nezik a mult heten Mikolcz felé utazók, hogy a mikolczyi törnyok száma egyvel megfogyatkozott, ol! hátha tévedünk, olvassuk meg egyszer a lét-számot! — Bizony hja van annak! Bent a városban tudták meg aztán, hogy a július 9—10 közötti éjen dühöngött vihar törtéte le a g. kátholikus égen sugar tornyának tetéje. — Szerencsére, nántuk nem volt ily romboló vihar a jelzett időben. — Növelte a fentebb jelzett szerencsétlenségét azon körülmény is, hogy a letört tornyoté, a templom fedelzétére esett és súlyával nemcsak azt, hanem a szilárd teplomboltozatot is beszakasztotta s az

épen maradt részén is tömérdek kárt okozott a rajta leveles díszes és művészi alkoltású freskó képekben.

(L) Egy budapesti bankár jelentékény számú jétejképzést, úgy nevezett „tanúsít” küldött postán K. P. megyei szolgabírónkhoz, tudatván vele, hogy ezen tanúsítok hozzá Nyiregházáról szállította mint valódi aranyakat, valami Susti vagy Sesti nevű egyéniség. A tanúsítok további intézkedés végett a nyiregházai kapitányi hivatalhoz tetteék át, — a mint halljuk.

(M) Közelebbi héten egy szatésbolt légett Nagyhálszaban. A tűzvesz oka ismeretlen. A tulajdonosnak házfelénd kívül alig van károsodása, mitután a szomszédok és többi közönségi lakosok erőlyesen közremöködték a veszélyezett tárgyak és árúcsikok megmentésében.

(N) A nyiregházi Sóstón e hó 10-ig több, mint hétezer furdót használt fel a közönség.

(O) Itt az irás, olvassátok — ha tudjátok! — Itéli urak sokat réztek egyházmisk megyei szolgabíróról és esküdtől, kiknek oly fatális rossz íráskult volt, hogy alig akadt ember, ki azt képes lett volna elolvasni, — sőt olyan is találókott, ki midőn rendeltet visszavitték hozzá azon kérelemmel, hogy legyen szives elolvasni és megmondani: mit tartalmaz az a readelet? saját maga sem bírta saját kézírását kibetűzni, s ama szavakkal vagta ki magát kellemetlen zavarából: „Cánis mater! nem elég, hogy megírtam? még el is olvassam?” — Azt hittük darabig, hogy az öreg urak csak adomát beszélték, azonban mostanában kezdünk meggyőződni tévedésünkről. Oly összevissza kusztát, olvashatatlan betűkkel írt végzéseket kapunk néha, hogy alig lehet belököl némileg eligazodunk, daczára, hogy egyszer-mások sok rossz íráskult gyötörtük már szemünket. Kérünk az illetékek részéről több figyelmet a közönség irányában.

(P) De hát a capite foetet pisicá! Maguk azok, kiknek névalírásukkal jelennek meg a végzéseik, oly kifiamodott és goresbetüket használnak, hogy akáratanul is a persza, arab és szanskrit betűre kell gondolnunk. Azoknak szólnak, a kikre tartozik!

(Q) Azt beszéli a „szabadélv” kormányárti Nyiregházán, hogy felfolyamodást tesznek a választás megemissítésére! Mi megvagyunk győződve a felől, hogyha a kormány igazságosan akar itelni, a választás megemissíthető nem lehet. Azonban hadd csináljuk, hadd mozdítsanak meg minden követ! — Az igazság másodszor még fényesebb diadalt fog aratni. Az illetök kifeledd a számból azon körülményt, hogy Nyiregháza értelmes polgáraitól nagy részének megvesztésére nem teremnek elég aranyat Magyarország bányái. Igaz, hogy most egy lépéssel eliettek választva egymástól a polgárokat! Igaz, hogy az esetben nagy lesz az általa felkabarócsolt szenedvél: ingerültül! De háiba! ha így akarják öket, ez is meg kell tenünk, azonban elveinket és sok dícső győzedelmet kiállott, anny elenséges szél által megpéteit, de azért egyszer is meg nem ingott zászlónkat, nem hagytuk el soha!!! (Beküldetett.)

(R) Tegenapolt délután a városháza előtt majd nagy szerencsétlenség történt. Egy úri fogaton ugyanis többen utazván, a kocsiat a lo jerántotta, s annak fején a kerék keresztülment, mint halljuk azonban sérülése nem halálos.

(Sz.) Egész környéken panaszkodnak az aratok csekély száma felől; elég baj e a gazdákra nézve, kik különben is sokat csalatkoztak a gabona termésben, amennyiben az ezér ideje alatti égeto napok a szemeket egészen összezsugorították; s ha még sokáig lázban fog állani, akkor igen sok kiperge. E vesztéseket az azonban meglehetősen kárpótolni látszanak a tavasi vetemények.

* T. Palánczki szül. Csapo Ida asszony nonvéreljében a lánykál filzreglye részéről a helybeli leány-árvaház jávára 5 ft. adományoztatván. — Sietünk ezen adományért köszönetünket nyilvánítani a gyűjtő nonvéreldeknek, s a gondos nevelöknek, a ki a jótékonyaság erényét ily uton is fejlesztő törekveiben, s egyzersmind ezen összgett nyilvánosan is nyugtázzuk. Ugy szintén K r u d y Gyuláné, Kramer Ignác bogdányi lakos, ki az árvaház fedéséhez száz kéve nádat adományozott, fogadják hálás köszönetünket. — Az árvaházi önkösök.

Tudomásul az adófitóknek. A debreczeni p. u. kerületben, mely Bihar, Szabolcs és Krasznamegyék és a Hajdukerület foglalja magában, e folyó hó második felében valamennyi kir. adóhivatal székhelyén megkezdik működésüket ama bizottságok, melyek az ez évi jövedelmét adó megfizetésével vannak megbízva. A legújabb időben alkotott törvények szerint az adófitékek tudalevelög felvannak emelve, és az adójástrom 8 nap alatt lesznek minden községi háznál a közönség betekintésére kitéve. Ne mulassza el tehát senki utánaenni, mennyi adóval rovatott meg, és ha a kivettét adóval túlterhelve érezne magát, a túlságos megrovatás ellen, adja be törvényesbata határidő alatt indokolt felszámolását, mert a később beadott feljövendősokat tekintetbe nem fogják venni az összeleendő bizottságok. Megjegyzendő, hogy N. Városban p. é. július hó 17-én. Debreczen városában július hó 20-án, s többi kir. adóhivatalok székhelyén pedig július hó 19-én veendő az adófitékek kezdetét. Debreczen, 1875. július 11-én. H a l m á g y i.

[Felhívás.] A felszabolcsi ref. egyházmegye alakuló papi könyvtára részére kívánatit l. prot. egy. és iskolai lap. 1842-től 1848-ig Török és Székács szerk. 2. Uyancsak prot. egyh. és isk. lap 1858-tól maig. Ballagi Mór szerk. 3. Sárospataki füzetek 1857-től 13 évfolyam, különféle szerkesztőkétől. A kik ezek közli egy vagy több évfolyamot, teljes és használható állapóban bírnak s a könyvtár részére átadni hajlandók lennének, legyenek szivesek alantirtalt tudatni az átadás feltételeit. Péntárunk ereje a tovább terjeszkedés nem engedvén, p é n z é r t egyelőre csak a fentírt folyó iratok vétehetnek meg. Önként értheb, hogy a fändék könyvek és folyóiratok a futurokban kívül is köszönettel fogadrtnak. Buj, júl. 6. 1875. I. t k e j Péter, elnök.

(V) Vezény jutalmójátéka mult szerdán volt. A közönség háltalansággal tanúsított a jeles művésznő iránt. A sok szép hang, mely ajakáról a közönség szívét átérezve annyiszor ringatá elvámorban a halgatókot, megérdemelt volna melegebb viszonszolgálatot. — Különben a darab is rozsol volt választva. A közönség félig is úgy tólte meg a házat.

* Eszékly Emma k. a. szerdán lépett fel a „Lowodi arvánban.” Játéka meglepő jártassággal, gyakorlatossággal tanúsított. A félfogyás élensége, a szerepében rejló alapezma átérzése, s a szellemek ez utmutás szerinti kifejtése valósaság benső hitvárat mutat. — Sok szerencsét kívánunk a kezdő művésznöknek, s az a kezdet sikeréből itélve nem is fog elmaradni.

(P-r.) Egyházmegyei gyűlés Nyiregházán. A hegyaljai ág. hitv. ev. egyházmegye f. év júl. 13 és 14-én n. Bartholomaeusz János főesperes és t. Rócz Pál helyettes feljögyle kettős önkölete alatt Nyiregházán tartotta meg rendes közgyűlést. Az egyházmegye messze területén szétszórt 14 egyház közül képviselve volt: a mikolczyi, s. kazarai, s. arnódi, szántói, tályai, tokaji, nyiregházai, n. váradai, n. károlyi anya-egyház és a debreczeni leányegyház. Júl. 13-án reggeli fél 8 órákor isztentisztelet tartottat, melyen az alkalmi szónoklatot Honézy Miksa tokaji lelkes végzte. Az isztenti tisztelet után begyűlt offeratorium 22 ft. 41 król álló összeg a tárgyház felsejdesítésére adótat át. Ezután a lelkeseknek szolgálatot ki az urvacsora, melynek végzetel kezdetét vette az egyházmegyei közgyűlés. Először is az elnök-főesperes felolvasotta esperességi feljögyle, egyzersmind közeledési miniszter Péchy Tamás ö. n. m. levelét, melyben sajnálatát fejezi ki, miszerint új hivatalában fontos teendői miatt az egyházmegyei közgyűléseken részt nem vehet, miközvetében a közgyűlés helyettes világi önlökül a szokás szerint a hivatalában legidősb egyházi feljögyle kérte fel, ki is megköszönvén a bizalmat, elnöki székét elfoglalta s közgyűlést megnyitotta nyilvánította. Ezek után főesperes ur olvasott fel terjedelmes és érdekeltes hivatalos élejtentését az egyházakban felmerült nevezetes mozzanatokról, az egyházak és iskolák anyagi és szellemi állapotáról, előhaladásáról, a lelkeszek és tanítók változásairól. Majd a többi fontos tárgyak közül megemlítést alá kerültek: a szegény egyházaknak kiosztandó egyházmegyei és kerületi segély, a s. arnóthi és n. károlyi lelkes változás, az egyházmegyei és özyvegy-árva intézeti pénztár megvizsgálásáról szóló jelentés, az iskolai feljögylek és dekánsok évi jelentése, a hegyaljai esperesség összes iskoláinak szellemi előhaladásáról, a kerületi világi által a lelkes és tanítók fizetése tárgyában hozott határozat s több nagyobb és kisebb elintézendő tárgyak. — Az öss napj gyűlés délután 1/2 kettőkor végződött, mely után a gyűlés tagjai közül mintegy 30-an a sóstói furdóba rándultak ki a közeledbe, melyet Vidkegy József képviselök és Kraszny Gábor polgármestertink fűszereze számos talpreaset pohárköszöntések illetoög börgökkel áltál, és a mely igen kedélyesen és vígan folyt le. Másnap az egyházmegyei gyűlés egész délig folytatta tanácskozmányát. Küzi:

Pazar István.

(P-r.) A „Független Polgar” 250-ik számából olvassuk: Az „országos kisedővög egyesület” bevezégen két éves tanfolyam országos képezéjében az évi zárviszogatások, számszó és nagyrészt kitűnő szakképzettségű kisedővelelnek szolgálatát ugy egyes családoknak, mint különösen kisedővelelnek nevelökötökéket tartató egyéneknek. A kik tehát ily szakképzett kisedővelelököt akar intézettekhez, kiser saját családjukban alkalmazni óhajtanak, sziveskedjenek e kezébe igazgatóságokhoz (Budapest, Valéria-utca 1. sz.) fordulni. — Nyiregháza városának most nyik alkalmá megzabandulni az eddig ideiglenesen alkalmazott, de városunkban a kisedővelelnek igényeinek nem bir mefeled s kötelezőségezzel nem bíró kisedővögölt és pályázat útján megválasztani oly nevelög, vagy nevelököt, a ki az országos kisedővögölt egyesület az előadást nemcsak egy ideig hallgatva, hanem kitűnő sikerrel végzte el a tanfolyamot.

Pazar István.

(P-r.) A „Független Polgar” 250-ik számából olvassuk: Az „országos kisedővög egyesület” bevezégen két éves tanfolyam országos képezéjében az évi zárviszogatások, számszó és nagyrészt kitűnő szakképzettségű kisedővelelnek szolgálatát ugy egyes családoknak, mint különösen kisedővelelnek nevelökötökéket tartató egyéneknek. A kik tehát ily szakképzett kisedővelelököt akar intézettekhez, kiser saját családjukban alkalmazni óhajtanak, sziveskedjenek e kezébe igazgatóságokhoz (Budapest, Valéria-utca 1. sz.) fordulni. — Nyiregháza városának most nyik alkalmá megzabandulni az eddig ideiglenesen alkalmazott, de városunkban a kisedővelelnek igényeinek nem bíró mefeled s kötelezőségezzel nem bíró kisedővögölt és pályázat útján megválasztani oly nevelög, vagy nevelököt, a ki az országos kisedővögölt egyesület az előadást nemcsak egy ideig hallgatva, hanem kitűnő sikerrel végzte el a tanfolyamot.

Vegyes hírek.

— Zivatar. Fogaras vidékén m. hó 26-án a villám szomorú pusztításokat okozott. A zárda szerénye elhamvadt, Buncsiban egy pásztor agyosujtot; s végül két kis gyermekek teljesen örszégteket. — Nyitra vidékén f. hó 3-án országos jéges esett, mely a gazdák

(*) Tárgyalmasz miatt késelt. Székly.

reményét tönkre tevő. — Áradon f. hó 4-én vészteljes zivatar volt s a villám egy magán háza és a postaépületbe beütött. A szakadó eső az utcákat vizarral borította el, s a színházat a beözönlött víz annyira megrongálta, hogy a kár eddigelig 6—8 ezer fitra becsülhető.

— **A részvét** a budai szerencsétlenek iránt napokint növekvőben van. Az árvízkarosultak részére ujabb az első osztr. takarékpénztár ezer forint, Zichy K. gr. 1600-ot az első hazai takarékpénztár két ezeret küldöttek be. — Balaton-Füreden buzgó hölgyek a budai vizkarosultak számára gyűjtést rendeztek, melynek 70 frt eredménye lett. — Baden-Badenben Katzau Lajos 183 frotot gyűjtött, melyhez Hamilton hercegné 100, s a monacoi hercegné 50 frotal járultak. — A bécsi termény-börzen Mandl bizottsági tag engedélyt kért a gyűjtésre s az első napon 560 frt volt az eredmény — A főpolgármester kezéhez eddig 65 ezer frt érkezett be.

— **Félségsértési kereset.** Kosztics Lázár ellen félségsértési vád miatt büntényítő vizsgálat rendeltetett el. A „K. Népe” közlelbi száma ez ügyre vonatkozólag a következőket jelenti: Kosztics Lázár volt képviselő a jun. 27-ike és 28-ika közti éjjel Józseffalván a Szerajlics-féle vendéglőben zárt ajtóknál tiltott gyűlést tartott választói előtt, mely gyűlésnek főczélja a magyar állam elleni igazgatás volt. — Többek közt Kosztics ez alkalommal azt állította,

hogy a császár (Kosztics mindig e címen említtette felséges uralkodónkat) ő vele kezret fogva bucsuzólul meghagyta neki, hogy választói otthon a felség nevében időzölje. Beszédében a Miletics-féle motot is használta, mely úgy hangzik, hogy: Magyarország volt, de nem lesz! — E hazaelenes üzemekről két szem- és fültana jelentést tett a hatóságánál s Dessewffy Izidor szolgabíró azonnal jelentést tett a dologról, mire aztán a főispán a kellő lépéseket a bűnvádi vizsgálat megindítása tárgyában megtette.

— **Egy nemet ember Debreczenről.** Valami Rafael Helbach nevű uri embertől legujabb Bácsban 440 lapra terjedő új-kaluz jelent meg íj cimmel: „Der Führer durch ganz Oesterreich.“ A több k közt Debreczen városát következőleg írja le: „Debreczen a legnagyobb magyarországi város „Pest“ után. A város földszánc zezal van körítve, rozslú építve, követezete ninc. Csak a foutezéken találhatók a burkolt egy neme, melyen az utcákat váltakozva ellepő mely portól vagy sártól meg lehet meneküdni. A várost külvárosaitól sorompók választják el, e külvárosok kapuik szerint vannak elnevezve a következők: Szt. Anna, Tschabo- vagy Takács, Péterfia („Petersen“), Mester, Hatvan, Nagyvárad és a német kapu. — Debreczennek van 3700 háza, köztök nagyon kevés egy emeletes, lakói száma 70,000. Nyilvános épületei közt nevezetes a „Franciskanusk temploma.“

— **Vay György báró** f. hó 5. Sáros-Pakra érkezett s mint az ottani főiskola főfelügyelője ünnepélyesen fogadtatt. A f. hó 6-án tartott conventben ő elnökölt, mely alkalommal az általa gazdagon javadalmazott jogiskola részére három tanárt választottak.

— **Az állami bányák megvizsgálására** a „Napló“ szerint a pénz s ker. miniszterek egy azon feladattal megbízott bizottságot küldenek ki, hogy vizsgálja meg a bányák kezelés körül felmerülő deficitet, mikép lehetne megmenteni.

— **Nagy-Bányára, Liptóba és Szászsebeszkébe** egy-egy miniszteri biztos küldetett ki, hogy a választásnál ott történt rendeltenségekről a belügyérnek jelentést tegyenek. Jaj nektek, bihari pontokon álló ellenzékiek, a kikhez a Tisza belügyér biztos megy.

— **V. Ferdinánd** halála és a lutri. Midőn a császár-király halála híret meghozta a távirók: sokan, különösen a szegényebb osztálynak közül, roppant érdeklődéssel tudakozdáltak a jövendő őrök király évei számáról, halála idejéről egész a percekig. Midőn aztán az újságok hirdették, hogy V. Ferdinánd jun. 29 órá u. 3 órakor s 45 perczor mult ki 82 éves korában, sok oszserkatt meg a szerencse-hajhások az őrök király nevenapjáról sem. Ez október 19-ére esik. Kiki saját kombinációjá szerint rakta e számokat s nem egészen szerencsétlenül, mert a budai házuzán a 19 és 45 csakugyan kijött.

— **Ipolyi Arnold** beszercezbányái püspök a házi-ipar terjesztése céljából saját püspöki lakából két természet bacsátott Dvihalny Emül fögymnasiumi tanár rendelkezésére, hol ő a fajpar több ágában ad oktatást a napszámások és földművelők gyermekeinek.

Üzleti értesítés.
A nyiregyházi terménycsarnoknál jul. hó 10-én bejegyzett terményárak.

Pienzi ár.		Kereskedési ár
		100 köbölbeli kezdve
Rozs 00—00 fontos	2.70—2.75	
80—80 „	2.75—2.80	
81—82 „	2.80—2.90	
Buzza	3.50—3.50	4.00
88—89 1/2 „	0.00—0.00	
Árpa	1.80—1.85	
Zab	1.55—1.60	
Tengeri	2.10—2.15	
Köles	0.00—0.00	
Bab, tiszta fehér	5.00—5.25	
Bükköny	0.00—0.00	
Káposztarepce	0.00—0.00	
Lenmag	0.00—0.00	
Kömörkora	0.00—0.00	
Kendermag	0.00—0.00	
Mák	0.00—0.00	
Napraforgó olaj	0.00—0.00	16.00—17.00
Szesz 100, litze	19	18 1/2

Felölis szerkesztő: **LUKACS ÖDÖN.**
Pénztárnok: **VITÉZ MIHÁLY.**

HIRDETÉSEK:

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ

Budapesti nagykereskedői bizományi raktár

KATZ T.,

Kubliczinó-féle házban, Gredik és Tester-féle czukrárszdnák átellenében.

Van szerencsem a nagyérd. közönséget ezennel tudósítani, miszerint egy Póten székelő, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő kézmű árus nagykereskedő czég — helybeli bizományi raktárával bizattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. ez. vevőimet, akár nagyobb akár kisebbbээр vételeknél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választékú mindenemű ruha, függöny és nadragászövetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden szinezeti francia ing, Percal, — 1/2, 3/4, szélességű Chiffon vásznak, fonál, hollandai, creas és pamutvásznak, — minden szinezeti párnahajnal való czérna kanavásznak, törülközős tányérkendők, francia Mousselin és angol foulard kendők, fehér s szines vasszon zsebrendők, fehér s szines barketok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árukkal dusan felszerelt raktárrammal pedig, minden hozzátm intézett megrendelésnek azonnal megfelelelhessek.

A midőn még kérem itt jegyzett árákból azon meggyőződést szezezni, hogy velem senki sem állhatja meg a versenyt, nagybecsű látogatását, kikérem — egyelőre a legszilárdabb kiszolgáltatásról biztosítom és kiváló tisztelettel maradtam.

A nagyérdemű közönségnek.
Nyiregyházán, 1875. év február hóban.

Alázatos szolgálja.
KATZ T.

(13—13)

Hirdetés.

Alólírott cséplőgép tulajdonos, jó karban levő Robei-féle vasállványos, 8 lörejtű 2 éves cséplőgépjét ajánlja a nagyérdemű gazdálkodó közönségnek, cséplés végett.

Ertekezhetni Novák József kasznár urnál Gyulajban. Jelenleg a gép is ugyan ott található.

Bocz János.
gépész.

(2—2)

GISSHÜBLI

legtisztább luganyos savanyúvízforrás.

E savanyúvízforrás egyik a legismertebb, legjobb és legkellemesebb természetes savanyú vizek között.

Eletekintve igen nagymértű gyógyhatású **torok, gyomorhajok és gyomorgörcsöknél** és a **gége, barszing és húgyhólyag idült bajainál**, kitünik ez mint rendszer ivóvíz, minden más ehez hasonló vizek mellett, mivel ez a szomjat igen kellemes tüdít és erősítő hatással enyhíti. — Ajánlja

Mattoni Henrik
Karlsbadban, (Csehország.)

Nevezett víznek, úgyzintén mindenféle bel- és külföldi ásványvizeknek raktára **Pavlovics Imre** urnál van **Nyiregyházán.**

(7—10)

Árlejtési hirdetés.

A nyír-madai ref. egyház templonának és tornyaának mindnyele kömves munkája, a templom tetőjének befektés, a tornyának jó bádglógi bebadórozása, alakainak megjavítása szándékoltatván; a munkabérre folyó évi augusztus 1-ének d. e. 10 órájára árlejtést hirdet.

Az árlejtési szándékozókknak tudomásokra hozatik, hogy anyagokat és napszámot az egyház nem ad, és 500, azaz ötszáz forint bémőnpénzt kíván.

Annálfogva vállalkozni kívánók zárt ajánlataikat a tentírt napig alantírtán beadhatják. Az egyház megbízásából

Péchy Pál.
főgondnok.

(1—2)

Haszonbéri hirdetmény.

Polgár község tulajdonát képezo 267 kat. holdat tevő földterület melynek 100 holdja szántó, 167 holdja pedig legelőből áll, továbbá másik tagban 41 hold szántóföld jövő 1876. év 1 ső napjától 6 egymásután következő évekre, nyilvános árverésben haszonbérbe fogadati, min-k fogantatosítására folyó év augusztus hava 4-ik napszának reggel 10 órája tüzetik, mikorra a vállalkozni szándékozók meghívatnak.

Rohay László.
köz. főbíró.

(1—3)

27 27 27

Ujjonnan érkezett árucikkek

a 27 krajczáros

első bécsi

KARTONFESTŐ GYÁRI-RAKTÁRBAN.

Helyiség: a nagydebreczeni utcán levő Kerekréty-féle új házban.

Találhatók különféle cikkek, melyeknek minősége- és szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krajczával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul

Legujabbban Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, tavaszi s egyéb kelméinket ajánlhatjuk.

Tessék meggyőződni személyesen.

Ez üzlet választékban még a bécsi bazárokat is túl haladja!

Szíves pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi eladó

kartonfestő gyári raktár

(17—7) Nyiregyházán, nagydebreczeni utca, Kerekréty-féle új házban.

27 27 27

Tudósítás.

Szem- és fülbetegek, kik tanácskozás végett Budapestre utasíttatnak, bizalommal fordulhatnak

Dr. Grosmann L.
kórházi főorvoshoz Józseftér 11. sz.

(12—20)

Eladó fák.

Orosi erdőmön egy 200 öl fiatal fűrészelt kurta öl tüzi, mint több öl hosszu, dohányállónak való fa, eladó.

Az elsőnek ára helyben tíz, az utóbinak huszonöt forint.

A venni szándékozók értekezhetnek nálam Oroszon.

Kállay Ubul.

(3—3)

Hirdetmény.

A nyiregyházi kir. tszék, részéről ezennel közzététetik, miszerint Sánta István ügyvéd a nmeltőségű m. kir. igazságügyi miniszterium által, az ezen kir. tszrévek, területen fekvő K.-Várda m. városába kir. közjegyzőül kineveztvén — s az 1874. XXXV. t. ez. szerint, kiváratott minden előfeltételeknek eleget tévén, hivatali működését folyó 1875. évi augusztus hó 1-8-ól napján meg fogja kezdeni. Egyszerűsrend pedig saját kérelméhez képest felhivatnak mindazok, kik ötlet eddig mint ügyvédet bizalmukkal megtszítették hogy f. é. július hó 20-ig ügyeikben más általi képviselgetésökről intézkedjenek.

Nyiregyháza 1875. július 6.

Fazekas László.
helyet. tvszéki elnök.

Pátkó Tamás.
törvényszéki jegyző.

(1—3)